

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

Затверджено
На засіданні кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 20 січня 2022 р.)

В.о.завідувача кафедри

доц. В.С. Корнят

**Силабус з навчальної дисципліни «Навчальна (ознайомча) практика»,
що викладається в межах ОПП «Соціальна педагогіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 231 Соціальна робота**

Львів – 2022

Назва дисципліни	Навчальна (ознайомча) практика
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
Викладач (-і)	Столярик Ольга Юріївна – асистент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Контактна інформація викладача	ел. пошта: olha.stolyaryk@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Понеділок 13.30-15.00 (кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7) Передбачені онлайн консультації в Zoom. Для погодження часу онлайн консультацій слід надіслати запит на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/praktyka
Інформація про дисципліну	«Навчальна (ознайомча) практика» є обов'язковою освітньою компонентою ОПП «Соціальна педагогіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота». Її тривалість визначена навчальним планом і складає 2 тижні у II семестрі, загальною кількістю 90 год, що відповідає 3 кредитам ECTS.
Коротка анотація дисципліни	«Навчальна (ознайомча) практика» призначена для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти першого року навчання для денної форми навчання. Організатором практики є кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи. Навчальна (ознайомча) практика – є практикою пасивною, оскільки студенти ще не працюють самостійно, хоча можуть

	залучатися до виконання нескладних доручень. Вона організовується за пілотним принципом, що дозволяє за короткий термін охопити різні типи і види установ та служб соціальної допомоги різних організаційно-правових форм. Зокрема освітні установи (загальноосвітні школи, навчально-виховні комплекси, навчально-реабілітаційні центри, ліцеї, гімназії), Центри соціальних служб, кризові центри, соціально-психологічні центри, служби у справах дітей, притулки для дітей, громадські та недержавні організації та установи.
Мета та цілі дисципліни	Метою навчальної ознайомчої практики є сприяння оптимізації процесу адаптації першокурсників до нових умов навчання та майбутньої професії через ознайомлення з основними напрямками роботи в організаціях, що здійснюють соціальну, соціально-педагогічну та психологічну діяльність з дітьми та молоддю, а також з особливостями професійної діяльності спеціалістів різного профілю, що працюють в цих закладах; формування у студентів знань про сутність соціальних проблем суспільства та шляхи їх вирішення державою; здійснення професійної діагностики придатності студентів до обраної професії; виявлення якостей, необхідних для успішного навчання та наступної професійної діяльності; сприяння усвідомленню своїх ціннісних орієнтацій, емоційних особливостей, інтересів, здібностей. Завдання практики: – поглиблення і закріплення теоретичних знань студентів про професійну діяльність соціального працівника / соціального педагога; – формування умінь раціонально розподіляти час, виконувати заплановане, будувати ділові стосунки, вести ділову документацію; – сформувати уявлення студентів про сфери застосування їхньої майбутньої професійної діяльності; – ознайомити з різними типами установ, у яких здійснюється соціальна та соціально-педагогічна діяльність; – мотивувати студентів до розвитку і закріплення професійно значущих якостей, формування стійких моральних поглядів на професію соціального працівника, соціального педагога; – формувати вміння здійснювати психологічну саморегуляцію поведінки й діяльності; – вчити осмислювати та застосовувати студентами на практиці теоретичні знання, усвідомлювати їхню значимість для успішної професійної діяльності; – виробляти у студентів вміння спостерігати та аналізувати професійну діяльність та поведінку фахівців, поведінку клієнтів; вміння вести ділову документацію.

**Література для вивчення
дисципліни**

Базова

1. Бондаренко Н.О. Соціальна діагностика: підручник / Н.О. Бондаренко. К.: О.В.Ямчинський. 2021. 240 с.
2. Ведення випадку в сфері захисту дитини. URL : <https://www.unicef.org/ukraine/media/9081/file/case-management2.pdf>
3. Закон України «Про соціальні послуги». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.
4. Організація соціальної роботи з дітьми та молоддю, які опинились у СЖО. Практичний посібник для спеціалістів соціальної сфери. // Авт. кол.: С.С. Валько, Л.С. Лоріашвілі, М.С. Лоріашвілі, А.І. Павловський, Ю.А. Саранков, Я.М. Туреханов, Ю.М. Удовенко. К.: ХХ, 2011. 304 с.
5. Організація психологічної реабілітації дітей-інвалідів (Методичний посібник Міністерства праці та соціальної політики України). К.: 2008. 28 с.
6. Про затвердження форм обліку соціальної роботи з сім'ями/особами, які перебувають у складних життєвих обставинах. Наказ Мінсоцполітики України від 09.07.2014 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0943-18#Text>.
7. Перелік державних стандартів соціальних послуг. URL : <https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/912/91199>.
8. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. 1. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с
9. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. 2 (Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми) / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, Т. П. Цюман та ін. / За заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с.
10. Соціально-педагогічна діагностика дітей та родин, які опинились в складних життєвих обставинах : метод. рек. / автори-упор. В. Г. Панок, З.О. Гаркавенко, О.Г. Карагодіна, А.С. Шапошнікова. – [2-е вид., стереотип.]. – К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. – 76 с.
11. Харченко С.Я., Краснова Н.П., Харченко Л.П. Соціально-педагогічні технології. [Навч.-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Луганськ, 2005. 552 с.

Допоміжна

12. Корнят В.С., Субашкевич І.Р. Навчальна ознайомча практика: методичні рекомендації для керівників практики і студентів 1 курсу ОКР «бакалавр» факультету педагогічної освіти зі спеціальності 231 «Соціальна робота» / В.С. Корнят, І.Р. Субашкевич. Львів : Малий видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 20 с.
13. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах. Наказ

	Міністерства освіти України від 2 червня 1993 №161 // Освіта України: Нормативно-правові документи. – К.: Міленіум, 2001. – С. 382 – 399. 14. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, наказ Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року № 93 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94 від 20.12.94) // Інформ. зб. Міністерства освіти України. – 1993. – № 17 – 18. – С. 16 – 30. 15. Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. URL : https://nmv.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/POLOZHENNYA-pro-PRAKTYKU-2021-reg_practice.pdf Інформаційні ресурси 1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського. http://www.library.edu-ua.net 2. Електронна бібліотека. http://el-biblioteka.at.ua 3. Електронна бібліотека. http://books.tr200.net 4. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) http://www.nbu.gov.ua/portal 5. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць). http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc%5FGum/Vlush 6. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. http://www.nbu.gov.ua 7. Комунальний заклад Львівської обласної ради Навчально-реабілітаційний центр I-II ступенів «Довіра». https://klassroom.org/ 8. Львівський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді https://social.lviv.ua/institution/socsluzhby/ 9. Львівський міський центр реабілітації «Джерело». https://social.lviv.ua/institution/dzherelo 10. Управління «Служби у справах дітей» Львівської міської ради https://city-adm.lviv.ua/lmr/office/viddil-sluzhba-u-spravakh-dite 11. Притулок для дітей Служби у справах дітей Львівської облдержадміністрації http://prytulok.lviv.ua 12. Середня загальноосвітня школа I-III ступенів №50 міста Львова. https://poltinnik.lviv.ua/ 13. Центр підтримки дітей при ліцеї «Просвіта» Львівської міської ради http://litsey-prosvita.lviv.ua/
Обсяг курсу	90 годин (для студентів денної форми навчання)

Очікувані результати навчання

Проходження практики сприяє формуванню:

Інтегральної компетентності (ІК):

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних компетентностей (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людині громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахових компетентностей (ФК)

ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

ФК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

ФК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах.

ФК6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

	ФК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах. ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів. ФК12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. ФК15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. ФК16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Успішне проходження практики сприятиме досягнення здобувачами <i>програмних результатів навчання</i> ПРН2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань. ПРН3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід. ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми. ПРН10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах. ПРН11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин. ПРН12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності. ПРН14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога. ПРН17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів. ПРН21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.
Ключові слова	Клієнти, оцінка потреб клієнта, соціальні послуги, соціальний працівник, соціальний педагог.
Формат курсу	Очний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)

Підсумковий контроль, форма	Диференційований залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: «Вступ до спеціальності», «Психологія загальна, вікова та соціальна», «Основи соціалізації особистості».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Бесіда, виконання індивідуальних завдань, спостереження, аналіз наукової літератури.
Необхідні обладнання	Робочий кабінет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання результатів практичної підготовки здійснюється за 100-бальною шкалою на основі аналізу роботи на базі практики (50 балів) та під час диференційованого заліку (50 балів): <i>На базі практики (50 балів):</i> Відвідування та своєчасність прибуття на бази практики – 30 балів Активність та допитливість під час навчально-ознайомчої практики – 10 балів Вміння налагоджувати контакт з працівниками та вихованцями на базі практики – 5 балів Надання допомоги соціальному педагогу, соціальному працівнику у виконанні їхніх професійних обов'язків – 5 балів <i>Під час проведення заліку:</i> Своєчасність здачі звітної документації практики – 5 балів Якість оформлення та виконання матеріалів звітної документації – 20 балів Презентація результатів практики – 20 балів Присутність та участь на підсумковій конференції за результатами практики – 5 балів

Питання до заліку	1. Нормативно-правові основи організації соціальної роботи.2. Основні види соціальних послуг.3. Категорії клієнтів, які потребують соціально-педагогічної допомоги.4. Ведення документації соціальним працівником Вимоги до її оформлення.5. Особливості соціальної роботи в закладах освіти.6. Центри соціальних служб сім'ї, дітей та молоді. Специфіка їх роботи.7. Особливості організації роботи соціального працівника, соціального педагога у громадських організаціях. Специфіка їх роботи.8. Особливості організації роботи соціального педагога у навчально-реабілітаційних центрах.9. Особливості соціально-педагогічної роботи в притулках для дітей.10. Організація діяльності соціального педагога в геріатричних центрах.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в Інтернеті	Завдання	Термін виконання
1	Проходження інструктажу з техніки безпеки. Ознайомлення з установами, керівництвом, складом працівників, основними завданнями та напрямками роботи, категоріями клієнтів. Ознайомлення з посадовими обов'язками соціального педагога/ соціального працівника відвідуваних закладів. Розмежування посадових обов'язків практичного психолога та соціального педагога. Аналіз відвідуваних установ.	Групова, індивідуальна робота	2, 3, 7, 12, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29	Оформити в щоденнику записи відповідно до поставлених завдань. Записати у щоденник загальні відомості про відвідувані заклади.	1 тиждень
2	Ознайомлення з установами, керівництвом, складом працівників, основними завданнями та напрямками роботи, категоріями клієнтів. Ознайомлення з посадовими обов'язками соціального педагога/ соціального працівника відвідуваних закладів. Аналіз відвідуваних установ. Підготовка та подання звіту про проходження практики	Групова, індивідуальна робота	2, 3, 7, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29	Записати у щоденник загальні відомості про відвідувані заклади Оформити звітну документацію. Підготувати презентацію результатів практики	2 тиждень
2	Презентація результатів практики на кафедрі	Презентація, виступ			2 тиждень